

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул." 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ

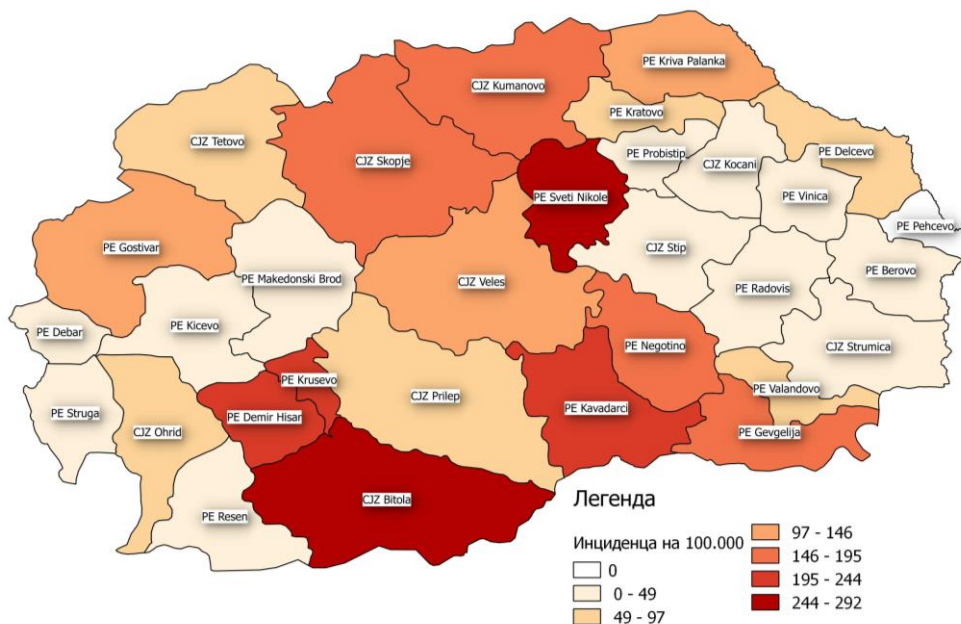
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Р. Македонија
во месец **мај 2017**

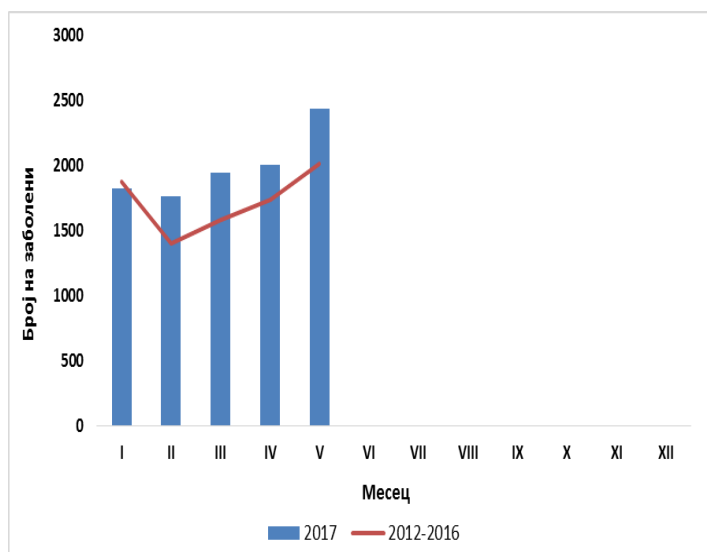
Скопје, 09.06.2017

Во текот на месец мај 2017 година, во Република Македонија се регистрирани вкупно 2.433 заболени лица од акутни заразни заболувања (не сметајќи ги грипот, туберкулозата, СИДА-та, АФП и хроничните носителства на хепатит Б и Ц) со вкупна инциденца од 117,6 на 100.000 жители.

Во текот на месец мај се бележи зголемување на вкупниот број на заболени лица за 21,3% во однос на претходниот месец април. Во однос на мај 2016, како и во однос на аритметичката средина за периодот 2012–2016, исто така се регистрира зголемување на пријавените лица од акутни заразни заболувања од 23,3% и 20,7 % соодветно (Графикон 1).

Во вкупниот број на заболени во 2017 година, регистрираните случаи во месец мај учествуваат со 24,4%. Кумулативниот број на заболени во 2017 е зголемен за 26,6% во однос на кумулативата за истиот период во 2016 година.

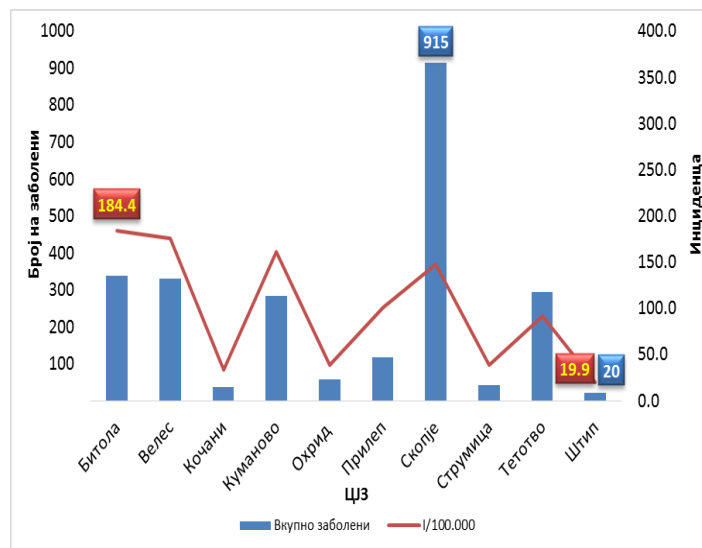
Графикон 1. Број на заболени од заразни болести по месеци во 2017, и аритметичка средина за 2012-2016

Во месец мај, најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЈЗ се регистрирани на територија на ЦЈЗ Скопје (n=915 или 37,6%), а најмал во ЦЈЗ Штип (n=20 или 0,8%). (Табела 1 - Прилог)

Највисока инциденца на ниво на ЦЈЗ е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Битола (I=184,4/100.000), а најниска во ЦЈЗ Штип (19,9/100.000). (Графикон 2)

Графикон 2: Број на заболени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во мај, 2017

Не се регистрирани заболени лица само на територијата на ПЕ Пехчево. (Табела во Прилог)

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во мај учествуваат со 98,5% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 115,8/100.000 жители. (Табела 1)

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во мај, 2017

Заболување	Број	I/100.000
Овчи сипаници	1445	69,8
Ентероколитиси	769	37,2
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	41	2,0
Шуга	36	1,7
Инфективна мононуклеоза	29	1,4
Скарлатина	26	1,3
Инфекции предизвикани од E. Coli	17	0,8
Салмонелози	13	0,6
Инфекции со Хламидија	11	0,5
Вирусен хепатитис Б	10	0,5
ВКУПНО	2.397	115,8

Првите две најчести заразни заболувања (овчи сипаници и ентероколити), учествуваат со 91,0% во вкупниот број на заболени, а со 92,4% во десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец мај 2017 година.

Во текот на мај, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчите сипаници**, со 1445 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 59,4%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања со 60,3%.

Во однос на претходниот месец април 2017, бројот на заболени од овчи сипаници е зголемен за 66,7%. Во однос на месец мај 2016, како и во однос на аритметичката средина 2012-2016, во овој месец се регистрира зголемување од 32,9% и 53,4% соодветно.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2017, пријавените случаи во мај учествуваат со 28,6%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2017 година, овчите сипаници учествуваат со 50,8%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2017 е зголемен за 29,4% во однос на кумулативата во истиот период во 2016.

На **второ** место по број на регистрирани заболени во месец мај се **ентероколитите** (n=769). Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 31,6%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 32,1%.

Во однос на претходниот месец април 2017, се регистрира зголемен број на заболени лица од ентероколити за 1,2%. Во однос на месец мај 2016, регистрирано е зголемување за 11,1%, а во однос на аритметичката средина 2012-2016, се бележи незначително намалување за 1,9%.

Во вкупниот број на пријавени ентероколити во 2017, бројот на заболени во мај учествува со 20,5%. Во вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2017 година, учеството на ентероколитите е 37,6%.

Кумулативниот број на заболени од ентероколити во 2017 е зголемен за 23,6% во однос на кумулативата за истиот период во 2016 година.

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од заболувањата во месец мај припаѓаат на **капкови заразни заболувања** (n=1.511, 62,1%) со инциденца од 73,0/100.000 (Графикон 3).

Од нив, најголем број и процент чинат пријавите на овчи сипаници (n=1.445 или 95,6%), со инциденца од 69,8/100.000.

Во оваа група регистрирани се 29 случаи на инфективна мононуклеоза (1,9%; I=1,4/100.000), 26 случаи на скарлатина (1,7%; I=1,3/100.000), 8 случаи на заразни заушки и по еден случај на голема кашлица, инфекции со ХиБ и пневмококни инфекции (менингит).

На второ место во месец мај е групата на **цревни заразни заболувања**. Пријавени се 845 заболени (34,7%) со инциденца од 40,8 на 100.000 жители (Графикон 3).

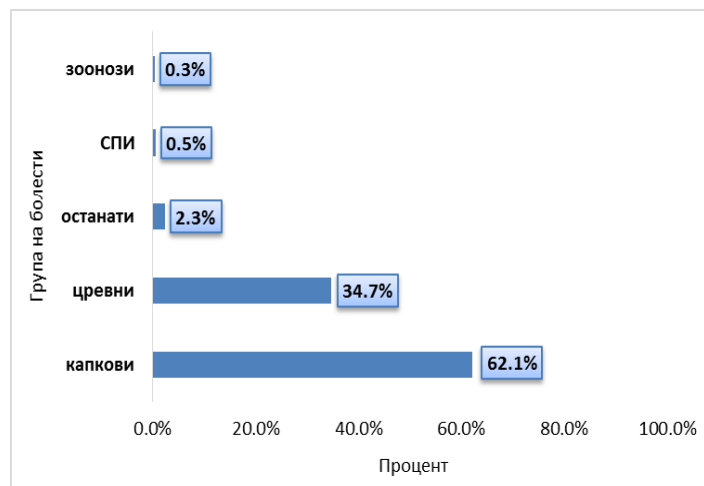
Од нив, најголем процент (91,0%) и број (n=769; I=37,2/100.000) се ентероколитите. На второ место се 41 бактериски алиментарни инфекции и интоксикации (4,9%; I=2,0/100.000), а пријавени се 17 случаи на инфекции предизвикани од E. Coli, (2,0%; I=0,8/100.000), 13 случаи на салмонелози, по два случаи на кампилобактериоза и шигелоза и еден случај на вирусен хепатитис А.

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во мај се регистрирани 57 случаи (2,3%, I=2,8/100.000) (Графикон 3).

Од нив, најбројни (n=36, 63,2%) се случаите на заболени од шуга со инциденца од 1,7/100.000, а потоа следат 10 случаи на вирусен хепатитис Б (17,5%, I=0,5/100.000). Во групата на останати акутни заразни заболувања пријавени се 4 случаи на неодреден вирусен хепатит, 3 случаи на бактериски менингит, два случаи на вирусен хепатит Ц и по еден случај на вирусен менингит и вирусен енцефалит.

Во групата на **зоонозите** во месец мај се регистрираат 8 заболени лица (0,3%; I=0,4/100.000) и тоа по три случаи на бруцелоза и ехинококоза и по еден случај на Q-треска и туларемија (Табела 1 - Прилог).

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во мај, 2017

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец мај, пријавени се три нови случаи на ХИВ/СИДА (Табела 3 - Прилог). Трите пријавени лица се од машки пол, а во однос на возрастата дистрибуција, 2 случаи се од возрастната група од 20-29, а третиот е од 30-39 години. Според место на живеење, регистрираните се од Скопје (n=2) и Тетово.

Согласно евиденцијата на пријавените случаи (заклучно со 31.05.2017), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА за периодот 1987–2017 изнесува 336, при што:

- лица болни од СИДА - 181
- ХИВ позитивни лица - 155
- починати лица - 83, и
- лица кои живеат со ХИВ/СИДА - 253.

Во однос на другите сексуално преносливи инфекции, во текот на мај се пријавени 11 случаи на инфекции предизвикани од хламидија и еден случај на гонореја од Битола (Графикон 2, Табела 3 - Прилог).

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Регистрирани се вкупно 20 лица ($I=1,0/100.000$) со заболувања против кои се спроведува задолжителна континуирана имунизација (без туберкулоза) (Табела 2 - Прилог).

Пријавени се 10 лица со вирусен хепатит Б, истите согласно Календарот за имунизација не подлежат на задолжителна вакцинација и не се вакцинирани.

Во мај, пријавени се 8 лица со заразни заушки, дијагнозата кај 6 случаи е поставена клинички, кај два случаи лабораторски. Во однос на вакциналниот статус, три лица се невакцинирани, две лица се вакцинирани, а за три лица нема податок.

Регистриран е еден случај на инфекција со ХиБ. Се работи за 5-месечно дете од Скопје. Дијагнозата е докажана лабораторски и клинички, а во однос на вакциналниот статус детето не е вакцинирано против ХиБ иако согласно возраста и редовниот Календар за имунизација подлежи на вакцинација. Во месец мај, регистриран е и еден случај на голема кашлица. Се работи за 5-месечно дете од Струмица кај кое дијагнозата е докажана клинички и лабораторски. Во однос на вакциналниот статус, детето не е вакцинирано со вакцина која содржи компонента против голема кашлица иако согласно возраста и редовниот Календарот за имунизација подлежи на вакцинација.

Во мај, Клиниката за детски болести во Скопје ги пријави првите два случаи на **акутна флакцидна парализа (АФП)**, во текот на 2017 година. Првиот случај е дете на 5-годишна возраст од Радовиш, а вториот случај е двегодишно дете од Скопје, двете од женски пол. ИЈЗ направи увид на Клиниката и утврди дека двата АФП случаи се редовно вакцинирани и имаат примено по 4 дози на ОПВ/ИПВ согласно Календарот за имунизација. Од двата АФП случаи и нивните блиски контакти се земено примероци за вирусолошко испитување кои се испратени во Референтната лабораторија на СЗО за ентеровируси во Софија, Р. Бугарија.

ЕПИДЕМИИ

Во текот на месец мај, до ИЈЗ не е регистрирана **пријава за епидемија на заразна болест**.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец мај **не е регистриран смртен случај** од акутно заразно заболување.

ГРИП

Согласно последниот извештајот на Flu News Europe за состојбата со грип во сезоната 2016/2017 во Европа, По раниот старт на сезоната (46 недела/2016), сезоната на грип се смета за завршена во голем дел од земјите во регионот, а активноста на вирусот на грип е на вон-сезонски нивоа во сите земји и процентот на сентинел детекциите падна до епидемскиот праг (10%).

Во текот на мај, во Република Македонија на групни пријави за грип пријавени се вкупно 65 заболени лица ($I=3,1/100.000$). Од нив, најголем број на заболени се пријавени од ПЕ Гостивар ($n=16$), ЦЈЗ Тетово ($n=11$), ЦЈЗ Куманово ($n=9$) и ПЕ Дебар ($n=9$). Највисока инциденца од 32,4 на 100.000 жители е регистрирана на територијата на ПЕ Дебар.

Во сезоната 2016/2017, пријавени се вкупно 35.079 случаи со грип/ заболувања слични на грип, а кумулативната инциденца е $1.695,3/100.000$ жители.

Во однос на дистрибуцијата на заболени по возрастни групи, најголем број на заболени се пријавени во возрастната група од 15-64 години – 24.217 случаи (69,0%), а најголема кумулативна инциденца од 2.006,9 се регистрира кај школските деца на возраст од 5-14 години.

Во Вирусолошката лабораторија на ИЈЗ во сезоната 2016/2017 пристигнаа 172 хумани материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти, од кои 64 (37,2%) се позитивни за присуство на вирусот на грип и тоа 60 - Influenza A/H3, 2 се нетипизирани Influenza A вируси и два се Influenza B вируси.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНИТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој Билтен е даден приказ на евидентираните *Пријави за изолиран-доказан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици* пристигнати во ИЈЗ во текот на месец мај, 2017 година ($n=397$).

Пријави за микробиолошки изолати или на друг начин докажани причинители на заразни заболувања се добиени од лаборатории од 8 Центри за јавно здравје и 2 Подрачни единици (Табела 4 - Прилог).

Во најголем број и процент се пристигнати пријави за докажан микробиолошки причинител од лабораториите кои се наоѓаат на територијата од ЦЈЗ Скопје ($n=303$ или 76,3%), ЦЈЗ Битола ($n=36$ или 9,1%) и ЦЈЗ Тетово ($n=17$ или 4,3%).

Од регистрираните пријави за микробиолошки докажани причинители на заразно заболување, најчесто докажани/изолирани причинители во мај се: *MRSA* ($n=77$; 19,4%), *Rota virus* ($n=39$; 9,8%) и *Chlamydia trachomatis* ($n=37$; 9,3%), (Табела 4 - Прилог).

Кузмановска Г., Алексоски Б., Караџовски Ж., Ставридис К., Миќиќ В., Кочински Д., Балажи Л., Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Синани Ф., Исмени М.